

Grænseløs kærlighed

Crossover love kaldes det på engelsk, når to mennesker af hver sin nationalitet forelsker sig i hinanden, men selvom det bliver stadig mere almindeligt at finde kærligheden i udlandet, kan der stadig være en del udfordringer forbundet med at skulle forene to forskellige kulturer.

Af Pia Melander Guilbert

I Hong Kong var vi det blandede par

Parret: Wai Foo og Cecilie Maria Foo Martensen, 34 og 33 år.

Nationalitet: Han er fra Hong Kong. Hun er dansk.

Job: Han er designer for Junk de Luxe. Hun er moderedaktør på magasinet IN.

Kærlighed: Har været sammen i ti år og venter deres første barn.

”Nej!” svarede Cecilie, første gang Wai spurgte, om de skulle være kærestes.

Cecilie: – Vi gik på designskole sammen i London og var en del af en gruppe, der altid hang ud sammen, men jeg havde slet ikke set det komme. Faktisk troede jeg til at begynde med, at Wai var bøsse.

Wai (med et suk): – Det tror folk altid, fordi jeg er designer.

Der gik et år, hvor Cecilie datede andre fyre, men også tænkte en del over, at Wai åbenbart så hende på *den* måde, og en dag opdagede hun, at hun savnede ham, når de ikke var sammen.

Wai: – Så kyssede vi lidt, og så sagde jeg til hende, at nu måtte hun beslutte sig.

De har været sammen lige siden.

Cecilie: – Det var nok ikke kærlighed ved første blik for nogen af os. Pludselig følte det bare naturligt, og vores venner blev ikke engang overraskede, da vi fortalte det. Flere af dem troede, at vi allerede havde været kærestes i lang tid.

Savnede hygge

Ved afslutningen af studieforløbet udløb Wais visum, og han blev nødt til at tage hjem til Hong Kong.

Wai: – Jeg har altid været fascineret af den europæiske kultur og mulighederne inden for design. I Hong Kong er hverdagen meget stresset og luftfugtigheden er alt for høj, men jeg blev tilbudt et spændende job og tænkte, at jeg skulle være der tre måneder.

Cecilie kom på besøg og faldt pladask for byen, fordi den har ALT. De blev der i fire år.

Cecilie: – Jeg havde svært ved at få et job. Til gengæld var det nemt at starte op som selvstændig. Jeg fik mit eget tøjmærke og begyndte også at undervise børn i ballet.

De blev kendt som ”det blandede par”.

Wai: – Der var flere, som spurgte mig, hvordan jeg havde fået fat på Cecilie. De kunne slet ikke forstå, hvad hun som europæer så i en asiat.

Cecilie: – Folk var nærmest overopmærksomme over for mig, og det var tydeligt, at jeg blev behandlet bedre, fordi jeg var udlænding. Den følelse var ikke særligt rar.

Wai havde lange dage på arbejdet, mens Cecilie arbejdede hjemmefra og begyndte at føle sig ensom.

Cecilie: – Personligt er jeg en ret afslappet type, som går højere op i at have det godt og være glad end i at være økonomisk rig. I Hong Kong er det lige omvendt. Alt handler om karriere og penge. Selv meget velstillede mennesker, der bor i store lejligheder og har dyre biler, taler om, at de er nødt til at tjene flere penge. Man inviterer heller ikke hinanden hjem, for det billigere at gå ud at spise. Jeg savnede den danske hygge.

Nemmere blev det ikke, da finanskrisen i 2008 ramte Hong Kong. Cecilie og Wai besluttede at flytte, og Danmark var den nemmeste mulighed for at komme tilbage til Europa. Først skulle de dog lige giftes.

Wai: – I Hong Kong annoncerer man normalt sit bryllup mindst et år i forvejen. Vi fandt datoen tre måneder før brylluppet. En aften kom jeg hjem, og så havde Cecilie arrangeret, hvornår der skulle være bryllup i Danmark, og hvornår det så kunne blive i Hong Kong.

Cecilie: – Wais familie kunne ikke forstå, at et bryllup kunne planlægges så hurtigt, og at vi bare ville holde noget enkelt og småt. I Hong Kong er brylluppet i virkeligheden mest for familien og familiens venner. Det er et miks af kinesiske og internationale traditioner, som ingen rigtig forstår meningen med. Der er en hel drejebog for dagen. Brudeparret skifter tøj flere gange, og vigtigst af alt skal det hele fotograferes

Wai: – Vores bryllup var meget anderledes, og jeg var ret bekymret for, om min familie ville synes om det. Havde min bror og hans kinesiske kone valgt at gøre det på den måde, havde det været en katastrofe, men fordi Cecilie ikke er kinesisk, accepterede de, at vi nærmest bare holdt en middag, og siden sagde de, at de godt kunne se, at det var en hyggelig måde at gøre det på.

Efter brylluppet ventede det nye liv i Danmark. Cecilie underholdt Wai med, hvor meget nemmere det hele nu ville blive.

Wai: – Hun sagde, at i Danmark talte alle engelsk, hvis der er en, der ikke taler dansk, og ingen arbejdede over.

De griner.

Wai: – Jeg har så siden fundet ud af, at ingen af delene passer. Folk slår hurtigt over i dansk, og der er masser af overarbejde.

Wai havde ikke været her ret længe, før danskerne begyndte at spørge, om han ikke skulle lære sproget.

Wai: – Det syntes jeg, var så mærkeligt. I Hong Kong er der en forventning om, at det er os, der må tale engelsk, når udlændinge kommer til byen. Ingen ville nogensinde stille sådan et spørgsmål. Og hvad kan man bruge dansk til uden for Danmark?

På trods af en del kulturelle forskelle, er Cecilie og Wai enige om, at de dybest set har de samme værdier.

Cecilie: – Jeg tror, Wai er en meget atypisk asiat. Han har heller aldrig været en del af det prestigeræs, der er i Hong Kong. Han arbejder meget, men det er fordi, han brænder for sit job.

Wai: – Det passer bedre til os og vores værdier at bo i Danmark, hvor der ikke er det samme økonomiske ræs, og man godt kan bo i en lille lejlighed og drikke dåseøl med vennerne i parken, selvom man tjener penge.

Kærlighed vægter højere end kultur

– hvis det var omvendt havde vores forhold ikke holdt.

Parret: Ditte og Gabriel Mwakalukwa, 36 og 37 år.

Nationalitet: Hun er dansk. Han er fra Tanzania.

Job: Hun er studiekoordinator på Københavns Universitet. Han arbejder pt. i en kantine i København, men er også ved at åbne en safaricamp i Tanzania, se www.deckensfaris.com.

Kærlighed: Har kendt hinanden i ti år. Sammen har de sønnen Bastian på 15 måneder.

Ditte havde allerede fået 15 ægteskabstilbud under sit ophold i Tanzania. Fra mænd, der virkede mere ivrige efter at komme med hende til Danmark, end efter at få en kæreste. Gabriel var anderledes. Fordi han ikke straks syntes, de kunne gifte sig, men bare foreslog, at de mødtes til en kop kaffe. Desuden var han slet ikke interesseret i at forlade Tanzania.

Ditte: – Jeg læste afrikanske studier på Københavns Universitet og var taget et halvt år til Tanzania for at lave frivilligt arbejde i forbindelse med mit studie. Mod slutningen af studiet fik jeg besøg af min familie, og vi tog på en fem dages safari. Gabriel var vores chauffør og guide.

Gabriel: – Jeg tænkte ret hurtigt, at Ditte virkede som en sød og selvsikker pige, men vi fik ikke snakket så meget, som jeg gerne ville, fordi hendes familie også var der. Efter turen rejste Ditte nordpå, men jeg kunne ikke få hende ud af mit hoved.

Gabriel spurgte sin chef, om han kunne finde frem til den emailadresse, Ditte havde skrevet fra, da hun bestilte turen. Chefen fandt adressen, og kort efter modtog Ditte en besked fra Gabriel.

Ditte: – Jeg havde egentlig besluttet mig for, at jeg ikke ville involvere mig med nogen af de mænd, jeg mødte, men det, at Gabriel bare ville mødes til en kop kaffe, gjorde mig nysgerrig, og da vi så mødtes, gik det hurtigt op for mig, at han også var anderledes på mange andre punkter. I Tanzania er det eksempelvis de færreste mænd, der laver mad, vasker tøj og gør rent. Det er kvindens job. Men Gabriel havde været vant til at klare den slags selv, siden han som barn mistede sine forældre og blev alene med sin søster.

Frysende danskere

Kaffen var varm i fire uger. Så skulle Ditte hjem til Danmark. Syv måneder senere kom Gabriel på besøg her, og de har ikke længere styr på, hvor mange gange siden de begge har rejst frem og tilbage for at besøge hinanden.

Siden 2011 har de boet i Danmark. Snart rykker de nok til Tanzania igen.

Ditte: – Vi planlægger maks. to år frem. Det er et vilkår i vores forhold, at der altid er en af os, der er væk hjemmefra. Styrken er så, at vi begge er indstillet på at være begge steder, og at vores familier bakker os op.

Tanzania havde plads i Dittes hjerte, inden hun mødte Gabriel.

Ditte: – Jeg har været der som barn med mine forældre. Der er så meget skønhed og godt humør, men også meget barskhed og fattigdom.

For Gabriel var livet i Danmark til at begynde med noget af en prøvelse.

Gabriel: – I Tanzania er vi meget gæstfri. Døren står åben, og vi er vant til hele tiden at være sammen med andre mennesker. Her var kun Ditte og mig. Ingen kiggede lige forbi. Jeg havde meget svært ved at få venner og led så meget af hjemve, at jeg tænkte "Det her går aldrig."

Gabriel, der ellers altid er fuld af initiativ, drømme og planer, blev modløs og opgivende, mens Ditte forsøgte at være positiv og vise ham de bedste sider af sit land. Ingen af dem brød sig om den nye fordeling af roller.

Ditte: – Gabriel er meget stolt, både af, hvor han kommer fra, men også i forhold til mig. Jeg glædede mig for eksempel til at vise ham vores smarte metro og forklarede og forklarede, men han steg bare ind og sagde "Nå, okay." Det sjove er, at da hans familie så var på besøg i efteråret, var han mindst lige så stolt over den metro, over den smarte vaskemaskine og alt muligt.

De griner begge, og i Gabriels øjne lurer et glimt af indrømmelse.

"Det er som om, danskerne altid fryser," sagde han engang til Ditte, men forholdet til Dittes landsmænd er siden blevet meget varmere, både fordi Gabriel nu taler dansk, men også fordi, de er blevet forældre og han derfor mere naturligt kommer i snak med folk. Nu tænker han på de danskere han kender som meget søde mennesker, der er lette at tale med, når man først kender dem.

Omskæring eller ej

Netop den gæstfrihed, som Gabriel savnede hos danskerne, har for Ditte været en af de største udfordringer ved livet i Tanzania.

Ditte: – Du kan godt komme ud for, at nogen banker på din dør klokken ti om morgenen, og så bliver de der de næste otte timer, og du kan ikke bare sige, at det ikke passer så godt lige nu. Fordi folk umiddelbart er meget åbne, gik der også lang tid før jeg forstod, at det ikke er det samme, som at man har vundet deres fortrolighed og er blevet nære venner. Flere gange oplevede jeg, at de simpelthen lukkede af, hvis jeg begyndte at tale om noget dybere end dagligdagssnak.

Ditte: – For mig er det en mentalt stor udfordring, at alting foregår så afslappet i Tanzania. Som dansker er jeg vant til at planlægge ting og lave aftaler om tidspunkter. Laver man aftaler om at mødes med nogen i Tanzania, kan man godt regne med at skulle vente i hvert fald en time. Holdningen er, at det ikke rigtig nytter noget at planlægge, for man ved jo alligevel ikke, hvad der kommer til at ske.

Kulturforskelle er der masser af, eller som Gabriel siger:

– Det er kærligheden, der kommer først. Hvis det var kulturen, havde vores forhold aldrig holdt.

Dansk børneopdragelse er en af de ting, der undrer ham

Gabriel: – I Danmark diskuterer folk med deres børn. I Tanzania er opdragelsen mere autoritær.

Ditte: – Vi har nok begge indgået nogle kompromisser. Jeg havde for eksempel aldrig tænkt, at jeg skulle giftes i en kirke, eller at vores søn skulle døbes, men det betyder meget for Gabriels familie, som er mere troende, så vi har gjort det for deres skyld.

På et område mangler de dog stadig at finde et passende kompromis:

Gabriel: – I Tanzania er det meget vigtigt, at drenge bliver omskåret. Jeg ville blive betragtet som en dårlig far, hvis jeg ikke lod min søn omskære.

Ditte: – Og selvom jeg sagtens kan forstå Gabriels begrundelse, er det med mine danske øjne et overgreb at foretage sådan en operation på et lille barn.

Danskere smiler mere

Parret: Morten og Diana Fridberg Olsen, 35 og 33 år.

Nationalitet: Han er dansk. Hun er fra Litauen.

Jobs: Han er projektøkonom i Metroselskabet. Hun er projektmanager hos Copenhagen Group A/S.

Kærlighed: Har været sammen i seks år og har en søn på 15 måneder.

En ting, litauenske Diana har lagt mærke til ved os danskere, er, at vi smiler meget.

Diana: – I Litauen gælder det om at se alvorlig ud, også når man er glad. Man ville aldrig smile til et fremmed menneske på gaden, sådan som I gør her.

I første omgang var det en julefrokost, der førte hende sammen med danske Morten.

De arbejdede begge på et stort, internationalt byggeprojekt i Skotland. Han havde været på projektet et år, mens hun lige var blevet ansat.

De smiler begge lidt genert, og vil ikke rigtig gå i dybere detaljer med historien om, hvem der sagde hvad, og hvordan de så præcis blev kærestes.

Diana: – Man får nogle drinks, og vi dansede...

I begyndelsen prøvede de også at holde forholdet hemmeligt for kollegaerne, men det var umuligt, for Morten og de øvrige danskere på projektet boede så tæt, at der hurtigt blev lagt mærke til Dianas besøg.

Diana: – Hvad jeg faldt for ved Morten?

Hun gentager spørgsmålet med let røde kinder.

Diana: – Han var en af de kloge fyre... Nem at tale med og sjov uden at være plat. Klog og charmerende vil jeg sige. Det er jo langt fra altid de to kvaliteter følges ad.

Morten: – Kort efter, Diana var begyndt på projektet, var vi til et møde sammen, hvor jeg bed mærke i, at hun stillede nogle ret smarte spørgsmål. Jeg tænkte selvfølgelig også, at hun var en flot pige, og da vi siden kom til at arbejde tættere sammen, mærkede jeg hurtigt, at vi var på bølgelængde. Vi er begge meget nede på jorden og prøver ikke at gøre ting mere komplicerede, end de er.

Efter to måneder boede de sammen.

Morten: – Jeg var taget til Danmark for at deltage i en konfirmation, og da jeg kom tilbage, var Diana og alle hendes ting flyttet ind.

Han smiler drillende.

Efter Skotland fik de begge job på et projekt i Afghanistan, hvor de arbejdede med at vedligeholde og udbygge faciliteter i militærbaser.

Diana: – Vi skulle blandt andet skabe fitnessfaciliteter og beboelse til soldaterne, stå for anlægningen af en landingsplads til helikoptere i bjergene og et lokalt politikermøde. Men det var godt for vores forhold at prøve at være sammen et sted, hvor ingen af os kendte nogen.

Da de havde været sammen i cirka to år, flyttede de til Danmark, hvor de har boet siden.

Morten: – Det gav sig selv. Vi var begge åbne for at slå os ned et andet sted, hvis det skulle blive nødvendigt, men da Diana blev tilbudt en stilling i den danske virksomhed, vi havde arbejdet for i Afghanistan, blev det her.

Diana oplevede fra start danskere som meget åbne og lette at være sammen med. Sproget og at finde vej er de eneste ting, der har givet større udfordringer.

Diana: – Da jeg var gravid, insisterede jeg på at have Morten med til alle aftaler hos jordemoderen og på hospitalet. Jeg kan stadig bedst lide, at det er ham, der tager til lægen med vores søn, for når det kommer til sundhed, vil jeg være sikker på, at jeg har forstået alting 100 procent rigtigt.

Lyserød suppe

Hvor Mortens familie har taget imod Diana med åbne arme, har det været lidt sværere for Dianas mor at vænne sig til at have en dansk svigersøn.

Diana: – Det handler ikke om, at vi bor her, for hun har altid vidst, at jeg gerne ville ud i verden. Det handler mere om, at hun ikke taler engelsk og føler sig usikker. Hun kan stadig gå i selvsving, når vi kommer, fordi hun gerne vil gøre det så godt som muligt og lave noget mad, Morten kan lide.

Morten indrømmer, at han er lidt kræsen.

Morten: – Ja, jeg har det lidt svært med den der lyserøde suppe, din mor ofte laver og sådan nogle dumplings, der består af kød med kartoffel rundt om.

Diana: – Jeg kan til gengæld spise al dansk mad. Jeg skulle lige vænne mig til rugbrødsadder, og især til at spise dem med hånden.

Morten: – Man kan godt mærke, at levestandarden er lidt højere i Danmark end i Litauen. Til gengæld er familiesammenholdet i Litauen meget stærkt. Da vi ikke kunne få institutionsplads til vores søn, kom Dianas mor og passede ham i tre måneder. Det har mine forældre ikke tid til. I Litauen er det også mere almindeligt, at de unge passer på de ældre. Jeg husker tydeligt engang, Diana sagde til mine forældre, at når de blev gamle, skulle de komme og bo hos os. Min far smilede, og blev lidt rørt. Det er nok de færreste danske kvinder, der ville komme med det tilbud til deres svigerforældre.

Ekspertinterview:

Kulturmiks giver kærligheden krydderi

Vi kommer til at se mange flere blandede ægteskaber i fremtiden, mener Rashmi Singla, der er lektor ved institut for Psykologi på Roskilde Universitet og forfatter til en bog om blandede ægteskaber.

Selv er Rashmi Singla fra Indien, og da hun i 1980'erne kom til Danmark med sin indiske mand, undrede hun sig over, hvor få blandede ægteskaber hun så.

– Men i 1990'erne syntes jeg virkelig, der begyndte at ske noget. I dag rejser vi mere end nogensinde før, og internettet har også gjort det lettere at komme kontakt med andre dele af verden.

Hvilke styrker giver det til parforholdet at have hver sin kulturelle baggrund?

– Den største styrke er nok, at man er sammen på trods af forskellene. Det kræver et stærkt forhold, men det giver også krydderi til kærligheden at lære hinandens kultur at kende. Desuden ser man også sig selv og sin egen kultur i et nyt lys.

Hvad er så de særlige udfordringer?

– Hvis parret ser meget forskelligt ud, kan det være en belastning. I New York, hvor jeg lige har været, er det ikke noget, nogen ænser, men herhjemme bliver der stadig kigget efter folk, som ser anderledes ud. I det hele taget er det især omgivelsernes reaktioner, der ofte er svære at håndtere. I Danmark er vi som samfund ikke særligt gode til at acceptere og håndtere blandede ægteskaber, og der er ikke meget hjælp og rådgivning at hente. Det ene øjeblik bliver man betegnet som næsten dansker, hvis man er dansk gift. Det næste øjeblik er man en minoritet og bliver mødt af en meget restriktiv lovgivning. Det, at bo i den ens hjemland er i sig selv en udfordring, hvor der let opstår en ulige magtfordeling. Men selvom politikerne ofte har travlt med at fortælle, hvor anderledes vi alle sammen er, viser min forskning dog, at når det kommer til kærlighed, er vi dybest set mere ens end forskellige.

Rashmi Singlas bog "Intermarriage and Mixed Parenting, Promoting Mental Health and Wellbeing: Cross Over L

ove," der handler om danskere, der har været gift eller er gift med en udlænding, udkommer i oktober/november 2014 på det engelske forlag "Palgrave Macmillan."

Se også foreningen www.aegteskabudengraenser.dk, der henvender sig til par af hver sin nationalitet.